

Sopimus

5.2.2024

VN/12202/2023
VN/12202/2023-TEM-25

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Patentti- ja rekisterihallituksen välinen tulossopimus vuosille 2024 - 2027

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Sisällys

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Patentti- ja rekisterihallituksen välinen tulossopimus vuosille 2024 - 2027	1
1 Strategiset linjaukset.....	3
2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
3 Tulostavoitteet	5
4 Voimavarojen hallinta.....	13
5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	14

1 Strategiset linjaukset

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) toiminnan tavoitteet perustuvat hallituksen keskeisiin talouspoliittisiin tavoitteisiin sekä työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) strategiaan linjauksiin.

PRH panostaa digitalisaation edistämiseen sujuvoittamalla toimintatapoja ja prosesseja, toteuttamalla toimenpiteitä digitaalisen turvallisuuden varmistamiseksi ja kehittämällä digitaalisia palveluja niiden käyttäjätyytyväisyyden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi.

Toimintojen laajamittainen digitalisointi edellyttää järjestelmäinvestointien lisäksi myös järjestelmien ylläpidon rahoitusta. PRH kehittää tietojärjestelmäinvestointien suunnittelua ja seurantaa sekä toteuttaa valtion hankintastrategian mukaisia menettelyjä järjestelmähankintojen tehostamiseksi.

PRH toteuttaa valtion toimitilastrategian mukaisia toimenpiteitä toimitilojen käytön tehostamiseksi ja toimitilakustannusten pienentämiseksi.

PRH osallistuu Suomen kestävä kasvun ohjelman toteuttamiseen EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) hyödyntämiseksi toteuttamalla 2025 vuoden lopussa päättyvään rahanpesun torjunnan hankkeeseen liittyviä tehtäviä sekä Yrityksen digitalous -hanketta, joka jatkuu vuoden 2024 loppuun asti. Siinä luodaan edellytykset reaaliaikataloudelle, jossa liiketapahtumien käsittely ja tiedon siirto pohjaa määriteltyyn rakenteiseen tietoon eri toimijoiden välillä.

Tietojohdamisen kehittämiseksi PRH on hyväksynyt tietojohdamisen vision, jonka mukaan arvonluonnin ydin on laadukas tieto. PRH panostaa tietojohdamisen kyvykkyyksien rakentamiseen tiedonhallinnan, tiedolla johtamisen ja tietämyksenhallinnan keinoin.

PRH tukee ja edistää henkilöstön työhyvinvointia, motivaatiota ja sitoutuneisuutta tavoitteena säilyttää mittauksissa nykyinen erittäin hyvä taso. Toimenpiteitä suunnataan uusista ja muuttuneista tehtävistä johtuvan työkuorman lisääntymisen sekä toimitilastrategian toteutuksen työskentelyolosuhteiden aiheuttamien muutosten hallintaan.

PRH:n edistää valtioneuvoston 31.8.2023 tiedonannon mukaisia yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämistä suomalaisessa yhteiskunnassa toteuttamalla viraston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa tunnistettuja kehittämiskohteita muun muassa kokeilemalla anonyymejä rekrytointia, parantamalla verkkopalvelujen saavutettavuutta ja huomioimalla entistä paremmin asiakkaiden etnisen taustan ja kielitaidon.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

PRH:n tehtävänä on luoda ja ylläpitää edellytyksiä suomalaisen yhteiskunnan toiminnalle. PRH edistää suomalaisen elinkeinoelämän ja yhteiskunnan toimintaa ja luotettavuutta rekisteröimällä yritykset ja yhteisöt, tukemalla aineettomien oikeuksien suojaa sekä valvomalla säätiöiden ja tilintarkastajien toimintaa.

PRH tukee suomalaisen elinkeinoelämän uudistumista ja kasvua tuottamalla sujuvat ja laadukkaat yritysten rekisteröintipalvelut. Yrityksiä koskevan rekisteritiedon saatavuutta ja julkista luotettavuutta parannetaan jatkuvasti. Näillä toimilla vähennetään yritysten hallinnollista taakkaa ja edistetään yrittäjyyttä madaltamalla yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä.

PRH vahvistaa suomalaisen elinkeinoelämän innovaatioympäristöä tuottamalla yrityksille oikea-aikaiset ja kilpailukykyiset IPR-oikeuksien käsittelyyn, neuvontaan ja tiedon saatavuuteen liittyvät palvelut. Tällä tuetaan myös hallitusohjelman tavoitetta nostaa tutkimus- ja kehitysmenot 4 %:iin BKT:sta 2023 mennessä.

PRH osallistuu aktiivisesti yrityksiä ja teollisoikeuksia koskevan lainsäädännön uudistamiseen tavoitteena vahvistaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä kansainvälisessä kilpailussa. Virasto hyödyntää kehittämistyössään entistä laajemmin alan kansainvälisiä ja kahdenvälisiä kehittämishankkeita.

PRH:n valvontatehtävät lisäävät luottamusta valvottavien lainmukaiseen toimintaan sekä ennalta ehkäisevät harmaata taloutta, rahanpesua sekä terrorismin rahoitusta.

Hallinnonalan toimijat yhdessä ministeriön kanssa edistävät yhteisen digitalisuuden edistämisen päämäärän ja palvelulupauksen toteuttamista: "Patentti- ja rekisterihallituksen tuottamat digitaaliset palvelut ovat turvallisia, luotettavia, yhteentoimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia".

Hallinnonalan toimijat edistävät yhdessä ministeriön kanssa tietojohdamisen tavoitetilän toteutumista. Patentti- ja rekisterihallituksen tietojohdamisen tavoitteena on tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa.

3 Tulostavoitteet

PRH:n tulostavoitteet asetetaan virastolle laissa säädettyjen tehtävien sekä valtiolle ja TEM hallinnonalalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Tietojohdamisen kehittämistä tehdään sekä virastojen itse asettamien tavoitteiden pohjalta, että TEM:n nimeämän hallinnonalan tietojohdamisen verkoston toimesta. Virastot sitoutuvat verkoston työskentelyyn ja verkostolle asetettujen tehtävien ja tavoitteiden toteuttamiseen.

Tulostavoite 1	<i>PRH tuottaa suomalaisille yrityksille oikea-aikaiset, laadukkaat ja kilpailukykyiset aineettomien oikeuksien myöntämiseen ja neuvontaan liittyvät palvelut.</i> <i>PRH osallistuu aktiivisesti IPR-lainsäädännön, kuten patenttilain uudistamiseen, yhtenäispatentin voimaantuloon ja teollisoikeuksia koskevien EU-lainsäädäntöaloitteiden valmisteluun, sekä kansallisen IPR-strategian toimeenpanoon.</i>
Patenttiasiat	
2024	Patentin sähköisen asiointipalvelun uudistaminen (Patent Front Office): Palvelu on julkaistu käyttäjille. Patenttitietopalvelun jatkokehitys asiakaspalautteen pohjalta: Jatkokehitykseen valitut uudistukset on julkaistu Patenttitietopalvelussa. Tutkijat hyödyntävät tutkimustyössään EPO:n (European Patent Organization) uutta tutkimustyökalua (Common Search Tool): Työkalu on käytössä tutkijoilla.
2025	PCT-minimidokumentaation edellyttämät toimenpiteet toteutettu käsittelyjärjestelmään ja käsittelyprosessiin.
2026	Patenttilainsäädännön uudistuksen edellyttämät muutokset on toteutettu käsittelyprosessiin ja -järjestelmään sekä palveluihin.
2027	-
Tavaramerkki- ja mallioikeusasiat	
2024	Uuden päätösten luontityökalun käyttöönotto tavaramerkkien käsittelyjärjestelmässä (Decision desktop, toteutetaan EUIPO-yhteistyönä): Työkalu on käytössä tavaramerkkikäsittelyssä.
2025	-
2026	Mallioikeusdirektiivin ja mallioikeuslain muutokset toteutettu käsittelyjärjestelmään ja käsittelyprosessiin sekä sähköisiin palveluihin.
2027	-
Tulostavoite 2	<i>PRH tuottaa sujuvat ja laadukkaat rekisteröinti- ja tietopalvelut. Rekisteritiedon luotettavuutta ja saatavuutta parannetaan.</i> <i>PRH valmistautuu kaupparekisterilain kokonaisuudistuksen toimeenpanoon, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen lainsäädännön muutoksiin sekä muihin valmisteilla oleviin säädösmuutoksiin toteuttamalla tarvittavat uudistukset prosesseihin, palveluihin ja tietojärjestelmiin.</i>

Rekisteritoimintojen asiakaslupaukset	
2024	Yhdistysrekisteri toimii rekisteritoimintojen pilottirekisterinä, jolle asetetaan ensi kertaa vuodelle 2024 käsittelyaikaa koskeva palvelulupaus. Palvelulupaus otetaan käyttöön määrittelyn jälkeen. Tavoitteena on määritellä asiakaslupaukset yleisimmille ilmoitustyypeille.
2025	Kaupparekisteriasioissa otetaan määrittelyn jälkeen käyttöön käsittelyaikaa koskevat palvelulupaukset. Tavoitteena on määritellä asiakaslupaukset yleisimmille ilmoitustyypeille.
2026	-
2027	-
Rekisteritoimintojen tietojärjestelmät	
2024	Kaupparekisterin, säätiörekisterin ja yritys kiinnitysrekisterin tietopalvelujärjestelmän kokonaisuudistaminen on käynnistetty.
2025	Jatketaan tietopalvelujärjestelmän kokonaisuudistamista.
2026	Teknisesti vanhentunut, kallis ja vikaantumisherkkä tietopalvelujärjestelmä on korvattu nykyaikaisella, kustannustehokkaalla ja asiakkaan näkökulmasta toiminnallisuuksiltaan selkeällä ja yksinkertaisella ratkaisulla vuoden 2026 loppuun mennessä, mikäli rahoitus tämän mahdollistaa.
2027	Säätiörekisterijärjestelmä on uudistettu ja säätiöiden sähköinen asiointipalvelu on otettu käyttöön, mikäli rahoitus sen mahdollistaa.
Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä (YTJ)	
2024	YTJ:n sähköisen asiointipalvelun käyttöliittymän uudistamista ja uusien asiointipalvelujen rakentamista YTJ-järjestelmään jatketaan.
2025	Vuoden 2025 loppuun mennessä sähköinen asiointipalvelu on laajennettu kattamaan kaikki kaupparekisterin ilmoitustyytit. Huoneistotietojärjestelmään liittyvän lainsäädännön edellyttämät järjestelmämuutokset on toteutettu YTJ-järjestelmään.
2026	-
2027	-
Rekisteritoimintojen muu kehittäminen	
2024	Otetaan käyttöön kestävyysraportointiin liittyvän lainsäädännön edellyttämät rekisteröintiprosessit. Otetaan käyttöön automaattinen rekisteröinti kaupparekisteriasioissa. Edistetään digi tilinpäätöksen käyttöönottoa.
2025	Automaattinen rekisteröinti yhdistysasioissa

	Digitilinpäätöksiin ja digitaaliseen kestävyysraportointiin liittyvien rekisterinpidon ja tietojärjestelmämuutosten toteuttaminen.
2026	Edunsaajarekisterin jatkokehittäminen uusien vaatimusten mukaisiksi (EU:n 'Anti Money Laundering' -paketti)
2027	-
Tulostavoite 3	<i>PRH:n valvontatehtävissä tavoitteena on vaikuttava valvonta, jolla tuetaan valvottavien lainmukaista toimintaa sekä pyritään ennalta ehkäisemään lainvastaisia menettelyjä, kuten harmaata taloutta ja rahanpesua. Rekisteritietojen valvonnalla varmistetaan rekisteritietojen ajantasaisuus.</i>
2024	Kaupparekisterin ajantasaisuuden valvontaprosessia kehitetään jatkamalla uuden kaupparekisterilain mukaisten valvontatoimintojen edellyttämiä järjestelmämuutoksia. Vuoden 2024 tavoitteena on ottaa käyttöön edunsaajatietojen valvontaan perustuva poistomenettely. Säätiö- ja tilintarkastusvalvonnan vaikuttavuuden parantamiseksi järjestetään säännöllisesti infotilaisuuksia ja lähetetään uutiskirjeitä säätiöille, tilintarkastajille ja tilintarkastusyhteisöille.
2025	Tavoitteena on, että 1.1.2025 voidaan ottaa käyttöön kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksun määräämistä koskeva menettely ja 8.8.2025 mennessä tilinpäätöksen myöhästymismaksuprosessi. Tähän liittyy riippuvuus Oikeusrekisterikeskuksen järjestelmämuutoksesta.
2026	-
2027	-
Tulostavoite 4	<i>PRH parantaa asiakaskeksyyttään, lisää chatbotin, puheentunnistuksen ja muiden digitaalisten työkalujen hyödyntämistä PRH:n asiakaspalvelussa.</i>
2024	Asiakaskeksyyden kypsyysmalli käytössä
2025	Asiakaspalvelun digitalisointi: puhebotti otettu käyttöön
2026	Asiakkaita paremmin palvelevat, uudistetut prh.fi- ja ytj.fi-verkkosivustot valmiit.
2027	-
Tulostavoite 5	<i>PRH edistää yhdenvertaisuutta ja vastuullisuutta.</i>
2024	Käynnistetään PRH:n vuosien 2023-2026 yhdenvertaisuussuunnitelman priorisoidut toimenpiteet ja seuranta.
2025	Pilotoidaan anonyymejä rekrytointeja. Varmistetaan esteettömyys siirryttäessä yhteisiin työympäristöihin.
2026	Etnisyyden huomioiminen PRH:n palvelutoiminnassa.
2027	-
Tulostavoite 6	<i>PRH toteuttaa yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa valtion toimitilastrategian mukaista siirtymistä yhteisiin työympäristöihin nykyisissä toimitiloissa.</i>
2024	Suunnitelmat valmistuvat vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on lisätä tilankäytön tehokkuutta ja säästää toimitilakustannuksissa. Säästöpotentiaali selviää suunnittelun aikana.

2025	PRH siirtyy yhteisiin työympäristöihin nykyisissä toimitiloissa vuoden 2024 aikana tehtävän suunnitelman mukaisesti.
2026	-
2027	-
Tulostavoite 7	<i>PRH toimeenpanee osaltaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa varmistaen ohjelman toimeenpanon tuloksellisuuden ja lainmukaisuuden RRF-toimeenpanon edellyttämällä tukiviranomaisen vastuilla, joista säädetään laissa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022).</i>
2024	Yrityksen digitalous -hankkeeseen että rahanpesun torjunnan –hankkeeseen liittyvien raportointivelvoitteiden hoitaminen yhteistyössä TEM:n kanssa.
2025	Rahanpesun torjuntaan liittyvään hankkeeseen liittyvien raportointivelvoitteiden hoitaminen yhteistyössä VM:n kanssa. Hankkeisiin liittyvien raportointivelvoitteiden hoitaminen yhteistyössä TEM:n kanssa myös hankkeiden päättymisen jälkeen.
2026	Hankkeisiin liittyvien raportointivelvoitteiden hoitaminen yhteistyössä TEM:n kanssa myös hankkeiden päättymisen jälkeen.
2027	-

Digitalisaation edistäminen (tulostavoite 8)

Digitaalisen turvallisuuden osa-alueet toteutuvat PRH:n tuottamissa digitaalisissa palveluissa koko niiden elinkaaren ajan.	
<i>Virastokohtainen tavoite, jota mitataan</i>	
2024	Tietosuojaan hallintamalli on suunniteltu ja käyttöönotto aloitettu Henkilöstön tietoturvakoulutus on päivitetty ja läpivienti aloitettu Digitaalisen turvallisuuden harjoituksia vähintään 2 kpl Palvelun tuottamisen prosessien muuttuessa varmistetaan PRH:n varautumisen tason pysyminen vähintään nykyisellään
2025	Henkilöstön tietosuojakoulutus on tehty ja läpivienti henkilöstölle aloitettu Digitaalisen turvallisuuden harjoituksia vähintään 2 kpl Varmistetaan varautumisen ja jatkuvuuden tason säilyminen vähintään ennallaan muuttuvassa säädösympäristössä (NIS2, CER)
2026	Digitaalisen turvallisuuden harjoituksia vähintään 2 kpl
2027	Digitaalisen turvallisuuden harjoituksia vähintään 2 kpl
PRH:n tuottamien digitaalisten palveluiden käyttäjättyytyväisyys on hyvällä tasolla ja kehittyy edelleen. Käyttäjättyytyväisyyttä arvioidaan sekä asiakkaiden että henkilöstön näkökulmasta.	
<i>Virastokohtainen tavoite, jota mitataan</i>	

2024	Asiakaskeskeisyyteen liittyvät kyvykkyydet on tunnistettu ja niiden kypsyytaso analysoitu. Järjestelmien palveluaikojen tavoitetilat määritetty Järjestelmien kriittisyysuhteet ja keskinäiset riippuvuudet on määritelty
2025	Strategista suuntaa toteuttava tiekartta asiakaskeskeisyyden kyvykkyyksien jatkokokehttamiselle on luotu. Järjestelmien uudistettujen palveluaikojen käyttöönotto on aloitettu ja kriittisimmiksi priorisoidut otettu käyttöön.
2026	Asiakaskeskeisyyttä ja palveluiden asiakaslähtöisyyttä kehitetään strategian pohjalta suunnitelmallisesti Kyvykkyys tarkastella palveluiden kehittämistä liiketoimintatapahtumalähtöisesti on olemassa. Uudistetut palveluajat otettu käyttöön ja niiden seuranta on jalkautettu
2027	Kyvykkyys tuottaa asiakkaalle näkyvyys omien palvelutapahtumien tilaan viraston eri palveluissa on olemassa. Palveluaikojen ja tasojen optimointi seurannan perusteella on aloitettu
PRH:n toimintatapoja ja prosesseja sujuvoitetaan. Digitalisaation mahdollisuudet hyödynnetään. Vaikutusta mitataan.	
<i>Virastokohtainen tavoite, jota mitataan</i>	
2024	PRH-tasoinen arkkitehtuuriviitekehys luotu. Katselmointi- ja poikkeuskäytännöt jalkautettu. Toimintamalli PRH:n teknologiakokeiluille (ns. teknologiatutka) on luotu. Kyvykkyys valita ja priorisoida kokeiluun otettavat teknologiat ovat olemassa. Roadmap- ja portfolionhallintaa tukeva järjestelmä hankittu ja käyttöönotettu
2025	Keskeiset viitearkkitehtuurit valmistuneet. Teknologiatutka käytössä, tuotantoon viedyistä kokeiluista saatu laatu/kustannussäästöjä Sähköiset jakelukanavat hyödynnettävissä paperitoimitusten rinnalle
2026	KA-kuvaukset muodostavat yhtenäisen ja laajasti hyödynnettävän kokonaisuuden. Kuvausten hyödyntäminen kuuluu työskulttuuriin.

	Viitearkkitehtuurin mukaisten järjestelmien lkm kasvanut
2027	Tekoälyä hyödynnetään kattavasti työn tukena sekä osana prosesseja Pilvisiirtymää hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Tietojohtamisen kehittäminen (tulostavoite 9)

Tiedonhallinnan osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta	
<i>Virastokohtainen tavoite, jota mitataan</i>	
2024	PRH:n tiedonhallinnan kokonaisuus on määritetty ja osakyvykkyuden rakentaminen on organisoitu (tarvittavat roolit ja vastuut määritetty). PRH:n tietostrategia on laadittu
2025	PRH:n tiedonhallinnan kokonaisuuden ylläpitämiselle on luotu toimintatapa/prosessi ja siihen liittyvät roolit ja vastuut on määritetty. Tietostrategia ohjaa toiminnan kehittämistä
2026	Tiedonhallintamallin ajantasaisuutta varmistava katselmointi toteutuu
2027	Tiedonhallinnan kyvykkyys edistää PRH:n strategian toteuttamista ja edistymistä voidaan strategian toteutumista seuraavilla mittareilla
Tiedolla johtamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen	
<i>Virastokohtainen tavoite, jota mitataan</i>	
2024	Kyvykkyuden rakentaminen on organisoitu (tarvittavat roolit ja vastuut määritetty). Tiekartta tiedolla johtamisen kehittämiseksi on laadittu BI-järjestelmä on hankittu ja sen käyttöönotto aloitettu
2025	Järjestelmä on otettu käyttöön Analytiikka osaamista lisätään suunnitelmallisesti Henkilökunnan tiedonlukutaitoa edistetään koulutuksilla
2026	PRH:lla on kyvykkyys toiminnan talouden ennakkointiin Sisäisen tiedon jakaminen on tehostunut (itsearviointiin perustava mittaaminen) Toimenpidesuunnitelma tiedolla johtamisen jatkokehittämiseksi on laadittu (tiedolla johtamisen tiekarttaan perustuen)

2027	BI-järjestelmää ja sen käyttämistä kehitetään suunnitelman mukaan Tiedolla johtamista kehitetään tietojohdamisen tiekarttaan perustuvan toimenpide-suunnitelman mukaisesti
Osaamisen/kyvykkyyden kehittämisen osa-alue	
<i>Virastokohtainen tavoite, jota mitataan</i>	
2024	Kyvykkyyden saavuttamiselle asetetut tavoitteet on määritetty ja selkiytetty Kyvykkyyden rakentaminen on organisoitu (tarvittavat roolit ja vastuut määritetty) Osaamisen jakamisen käytäntöjen kehittämis- ja jakamissuunnitelma on tehty *) Tapa tehdä prosessikuvauksia on ohjeistettu siten, että prosessikuvauksia voidaan käyttää tietämyksen hallinnan välineenä *)
2025	Osaamisen jakamisen käytäntöjen suunnitelman mukainen käyttöönotto *) Prosessikuvausten tarpeen mukainen täydentäminen *)
2026	Tavoitteet, joita mitataan tarkentuvat kun kyvykkyyden saavuttamiselle asetetut tavoitteet on määritetty ja selkiytetty
2027	Tavoitteet, joita mitataan tarkentuvat kun kyvykkyyden saavuttamiselle asetetut tavoitteet on määritetty ja selkiytetty
	*) Yksi tietämyksen hallinnan jo tunnistettu tavoite on osaamisen jakamisen kehittäminen

Tarve tietojohdamiselle on tunnistettu PRH:ssa ja tarve nousee selkeästi esiin myös PRH:n uudessa strategiassa.

PRH:n tietojohdamisen visio määriteltiin vuoden 2022 lopussa seuraavaksi:

"Vuoteen 2028 mennessä PRH:n arvonluonnin ydin on laadukas tieto. Tieto on yhteensopivaa ja helposti asiakkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien käytettävissä. Tietoa hyödynnetään ennakoivassa johtamisessa ja päätöksenteon pohjana. Jokainen työntekijä edistää omassa työssään tiedon hankkimista, jakamista ja visualisointia. Toiminnassa tarvittava tieto ja osaaminen ovat osa PRH:n toimintatapoja, prosesseja ja tietojärjestelmiä. PRH:lla on työkalut, jotka mahdollistavat tiedon hankkimisen ja hyödyntämisen."

Tietojohdamisen kyvykkyyksien rakentaminen edellyttää ajantasaista ja suunnitelmallista tietojohdamiseen liittyvää viestintää. Lisäksi tietojohdamisen kyvykkyyksien rakentamiseen liittyy keskeisesti myös tietojohdamisen käytänteiden luominen ja jalkauttaminen sekä olemassa olevien käytänteiden jakaminen.

Tietojohdamisen edistymistä tullaan seuraamaan säännöllisesti tietojohdamisen kypsyysmallia(/malleja) hyödyntämällä. Tietojohdamisen kypsyyttä on arvioitu PRH:ssa vuonna 2021 kahta eri kypsyysmallia käyttäen ja näitä malleja hyödynnetään myös jatkossa. Mallien sisältö sekä arvioinnin suoritustapa katselmoidaan kuitenkin ennen seuraavan arvioinnin suorittamista.

Suunnittelukauden aikana tullaan myös harkitsemaan tarvetta tietotilinpäätöksen laatimiselle sekä linjataan, miten datavastuullisuudesta huolehditaan PRH:ssa.

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet (tulostavoite 10)

	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite n 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	
Uutuus- ja patentoi- tavuustutkimukset määräajassa, (%)	80,0	80	85	85	85	85	
Kansalliset tavaramerkkihake- mukset, käsittelyaika (pv)	30	27	30	30	30	30	
Kaupparekisterin perustamisil- moitukset, sähköiset, käsittely- aika (med, pv)	5,7	8,0	8,0	8,0	7,0	6,0	
Kaupparekisterin edustamisil- moitukset, sähköiset, käsittely- aika (med, pv)	2,1	4,0	3,0	3,0	2,5	2,5	
Yhdistysten perustamisilmoi- tukset, sähköiset, käsittelyaika (med, pv)	2	2	5	4	4	4	
Asiakastytyväisyys, (1-5)	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	TAE
PRH:n palvelujen vastaavuus asiakastarpeisiin, (1-5)	4,0	4,1	4,0	4,0	4,1	4,1	

PRH:n toiminnan keskeisimmät seurantamittarit on esitetty liitteessä 2.

4 Voimavarojen hallinta

	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite n 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	
Työtyytyväisyys; VMBaro (1-5)	4,0	4,1	4,0	4,0	4,0	4,1	
”Millaiseksi arvioit oman työhyvinvoin- tisi”; VMBaro (4-10) (+minikysely)	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,5	
Johtaminen-indeksi; VMBaro (1-5)	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,9	
Henkilötyövuodet; (htv)	419,9	423,1	439	443	444	444	

PRH:n voimavarojen hallinnan seurantamittareita on esitetty liitteessä 2. Henkilötyövuosien (htv) osalta kyse on arviosta, joka tarkentuu myöhemmin PRH:n sisäisen suunnittelun yhteydessä.

PRH varautuu maksutulujen ja talousarviorahoituksen muutoksiin tehostamalla edelleen tulokertymän ja toimintamenojen seurantaa sekä investointien kustannusvaikutusten arviointia. Budjettirahoituksella tehtävien järjestelmämuutosten seurantaa kehitetään.

Viraston rahoitusmallin kokonaisuutta arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä tulosohtajan ministeriön kanssa.

Kustannusvastaavuuslaskentaa kehitetään VM:n linjausten mukaisesti erottaen erillisellä valvontamaksulla rahoitettavat toiminnot laskennallisesti muista toiminnoista.

TOIMINNAN RAHOITUS	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Viraston toimintamenomomentti 32.01.07 (1000 euroa)	TP	Arvio	TA	Kehys	Kehys	Kehys
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	13 728	12 772	10 303			
TA ja LTAt / kehys	10 236	9 836	14 661	18 061	14 061	14 061
Käytettävissä oleva rahoitus	23 964	22 608	24 964	18 061	14 061	14 061
Menot	61 401	64 013	67 573			
Tulot	50 209	51 708	54 318			
Nettomenot	-11 192	-12 305	-13 255			
Siirtyy seuraavalle vuodelle	12 772	10 303	11 709			

TOIMINNAN RAHOITUS	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kaikki viraston käytettävissä olevat momentit (1000 euroa)	TP	Arvio	TA	Kehys	Kehys	Kehys
Viraston pääasiallinen toimintamenomomentti 32.01.07 netto	10 237	9 836	14 661	17 561	13 561	12 661

TOIMINNAN RAHOITUS	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kaikki viraston käytettävissä olevat momentit (1000 euroa)	TP	Arvio	TA	Kehys	Kehys	Kehys
Viraston valtuus 32.01.10.07 (3. Smr)		1 275	2 133			
Viraston valtuus (RRF YD-hanke) 32.01.10.07 (3. Smr)	2 468	1 520				
Viraston valtuus (RRF edunsaaja-rekisteri) 32.01.10.07 (3. Smr)	72	828	2500			

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Tulossopimuksessa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulossopimus päivitetään rullavasti vuosittain.

Raportointi tulostavoitteiden toteumista tehdään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tulostavoitteiden koko vuoden toteumista raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen sisältyvässä toimintakertomuksessa. Tilinpäätöstietojen osalta tiedot toimitetaan ministeriölle viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Virasto ilmoittaa tulosohjaajalle välittömästi, mikäli tulostavoitteiden saavuttamisessa on merkittäviä poikkeamia tai toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Tulossopimus ja tilinpäätöstiedot julkaistaan Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti.

Helsingissä 5.2.2024

Osastopäällikkö, ylijohtaja Jan Hjelt

Pääjohtaja Antti Riivari

Hallitusneuvos Liisa Huhtala

Vt. johtaja Eero Mantere

Liitteet

Liite 1 Johdon katsaus
Liite 2 Seurantamittarit
Liite 3 Riskienhallinta-aineisto
Liite 4 Toimeenpanosuunnitelma

Jakelu Patentti- ja rekisterihallitus
Patentti- ja rekisterihallitus, Kimmo Enävuori
Patentti- ja rekisterihallitus, Antti Riivari

Tiedoksi TEM TTM Esikunta, Sari Eskola

VN/12202/2023-TEM-26

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Johdon katsaus

Vuosi 2023 on ollut tuloksellinen. PRH saavuttanee vuonna 2023 pääosin sille asetetut tavoitteet. Asiakastyytyväisyys on alkuvuoden aikana tehtyjen kyselyjen mukaan pysynyt edelleen hyvällä tasolla. Ilmoitusten ja hakemusten käsittelyajat ovat kohtuullisia ja pääosin asiakasodotusten mukaisia. Työtyytyväisyyden nousu mittauksessa jatkui ja oli vuonna 2023 ennätyksellisen korkea.

Keskeisiä ICT-kehittämishankkeita vuonna 2023 ovat olleet patentin uuden käsittelyjärjestelmän sekä uudistetun YTJ-tietopalvelun käyttöliittymän käyttöönotto ja osakeyhtiön sähköisen perustamisen laajeneminen muuhunkin kuin vakiomuotoisen yhtiöjärjestyksen rekisteröintiin.

Säädösympäristön muutoksista keskeisin on ollut uuden kaupparekisterilain voimaantulo, antaa tehokkaampia keinoja edistää kaupparekisterin tietojen ajantasaisuutta. Kaupparekisteritietojen käyttäjille uusi laki tuo varmuutta siitä, että rekisterin tiedot ovat kattavat ja luotettava.

Euroopan yhtenäispatenttijärjestelmä tuli vuosikymmeniä kestäneen valmistelutyön jälkeen voimaan 1.6.2023. Nyt keksinnöille on mahdollista saada suoja kerralla kaikissa yhtenäispatenttijärjestelmässä mukana olevissa maissa. Järjestelmässä on mukana tällä hetkellä 17 EU-maata. Yhtenäispatentin myöntää Euroopan patenttivirasto. Yhtenäispatentti tulee vaikuttamaan Suomessa voimaansaatettavista patenteista saatavien vuosimaksutulojen määrään alentavasti. Tämä tulonmenetys on toistaiseksi huomioitu PRH:n saamassa talousarviorahoituksessa. Koska tulonmenetys on pysyvä, on tämän lisärahoituksen saaminen myös jatkossa edellytys laadukkaan tutkimustyön säilymiselle PRH:ssa.

PRH:n talous on vuonna 2023 pysynyt vakaana patenttitulojen laskusta huolimatta. Tulokertymä on jonkin verran ennakoitua suurempi.

PRH on ollut mukana aktiivisesti vuonna 2021 käynnistyneessä Yrityksen digitalous -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on luoda edellytykset reaaliaikataloudelle, jossa liiketapahtumien käsittely ja tiedon siirto pohjaa määriteltyyn rakenteiseen tietoon eri toimijoiden välillä. Sen muita vastuuviranomaisia ovat Digi- ja väestötietovirasto, Tilastokeskus, Valtiokonttori ja Verohallinto. Hankkeen jatko vuoden 2024 jälkeen ja sen tavoitteiden saavuttaminen on riippuvainen rahoituksen jatkosta, josta ei vielä ole päätöksiä.

Viraston uusi strategia valmistui keväällä 2023. Sen taustalla on tunnistettu tarve uudistaa ja kehittää toimintaa muuttuvien ulkoisten tekijöiden sekä asiakastarpeiden ja sidosryhmien odotusten mukaisesti. Huomioitavia asioita ovat muun muassa epävarma taloudellinen tilanne, kiristynyt turvallisuusympäristö ja toiminnan vastuullisuuden korostuminen. Kaiken toiminnan läpäisevä alati etenevä digitalisaatio ja sekä työn tekemisen murros vaikuttavat myös suoraan PRH:n toimintaympäristön muutoksiin. Strategia konkretisoituu viiteen tavoitteeseen; asiakkaiden onnistumisen tukemiseen, tiedon hyödyntämiseen, toimintatapojen kehittämiseen, työyhteisön toimivuuteen ja verkostoissa vaikuttamiseen.

Niiden toteuttamisen varmistamiseksi on koottu strategiset ohjelmat, joita toteutetaan vuosina 2023 – 2028.

Vuonna 2023 PRH on panostanut strategiatyön ohella tiedolla johtamisen parantamiseen, asiakaskeskeisyyden kypsyysmallin määrittelyyn ja käyttöönottoon, kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toimintavan vakiinnuttamiseen sekä työyhteisöviestinnän toimenpiteiden toteutukseen.

Seurantamittarit

	2021 Toteuma	2022 Toteuma	2023 Sisäinen tavoite
Kustannusvastaavuus			
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	92	90	-
Alle omakustannusarvon hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	29	27	-
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	120	88	-
Digitalisaation edistäminen			
Digitaalisen turvallisuuden osa-alueet toteutuvat PRH:n tuottamissa digitaalisissa palveluissa koko niiden elinkaaren ajan: - dTEM-arviointien Kyberturvallisuus ja tietosuoja -osa-alue (asiantuntija-arvio:2021, itsearviointi: 2022, (1-5))	3,66	3,60	-
PRH:n tuottamien digitaalisten palveluiden käyttäytyvyys on hyvällä tasolla ja kehittyy edelleen: - dTEM-arviointien Asiakslähtöisyys -osa-alue (asiantuntija-arvio:2021, itsearviointi: 2022, (1-5))	3,54	3,75	-
PRH:n toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin: - dTEM-arviointien Palvelut ja prosessit -osa-alue (asiantuntija-arvio:2021, itsearviointi: 2022, (1-5))	3,61	3,75	-
Ydintoimintojen seurantamittarit			
Uutuus- ja patentoitavuustutkimukset määräajassa (%)	80	80	80
Jatkokäsittelyt määräajassa (Pat) (%)	82	80	80
Hyödyllisyyshakemukset, käsittelyaika (pv)	78	78	75
Mallioikeushakemukset, käsittelyaika (pv)	39	27	35
Tilinpäätöstietojen kattavuus kaupparekisterissä (%)	89,8	95,3	95,5
Säätiö- ja tilintarkastusvalvonnan ratkaisut (kpl)	274	237	230
Asiakaspuhelujen palveluaste (%)	72	73	77
Keskeisimpien palvelujen kysyntä (kpl)			
Kansalliset patenttihakemukset	1 662	1 447	-
Suomessa voimaansaattatut eurooppapatentit	6 609	4 473	-
Hyödyllisyyshakemukset	259	235	-
Kansalliset tavaramerkkihakemukset	3 331	2 655	-
Haettujen mallioikeuksien määrä	151	104	-
Kaupparekisteri-ilmoitukset yhteensä	331 415	328 645	-
Kaupparekisteri; perustamisilmoitukset	41 491	38 665	-

Kaupparekisteri; muutositmoitukset	239 462	241 966	-
Yrityskiinnitysasiat	4 565	4 428	-
Säätiöasiat: hakemukset ja ilmoitukset	2 151	2 151	-
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset	30 964	31 006	-
Tilintarkastajatutkintohakemukset	464	423	-
Tilintarkastajien valvonta: vireille tulleet tutkinta-asiat	88	73	-
Sähköinen asiointi			
Kotimaiset patenttihakemukset (%)	95	94	-
Kotimaiset tavaramerkkihakemukset (%)	96,7	96,3	-
Kaupparekisterin oy-perustamisilmoitukset (%)	79,3	81,2	-
Kaupparekisterin muutositmoitukset (%)	83,4	86,4	-
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset (%)	87,1	92,0	-
Verkkotietopalvelut (kpl)			
Prh.fi-verkkosivut (käyntimäärä)	-	2,8 milj	-
Avoin tieto (tehdyt haut)	259 milj	333 milj	-
YTJ-verkkosivut (tehdyt haut)	18,4 milj	20,2 milj	-
Virre-tietopalvelu: (tehdyt haut)	9,1 milj	-	-
Virre-tietopalvelu: maksuttomat viranomaishaut	56,6 milj	58,6 milj	-
Yhdistysrekisteritietopalvelu (tehdyt haut)	515 000	560 000	-
Tilintarkastajahaku (tehdyt haut)	36 151	73 027	-
Sähköiset tukipalvelut (kpl)			
Maksaminen verkossa (Paytrail-tapahtumat)	266 642	233 725	-
Suomi.fi-valtuutuskselyt	78,5 milj	83,3 milj	-
Asiakaskäynnit ja -yhteydenotot (kpl)			
Käyntiasiakaspalvelu	3 800	4 600	-
Asiakaspalveluun saapuneet puhelut	146 000	123 000	-
Sähköpostineuvonta	18 000	15 300	-
Chatbot-keskustelut suomeksi	11 300	-	-
Chatbot-keskustelut englanniksi	1 238	1 315	-
Asiakaspalautteet (prh.fi-lomake)	544	601	-

Taulukko 1: PRH:n seurantamittarit (ydintoiminnot, keskeisimpien palvelujen kysyntä, sähköinen asiointi, verkkotietopalvelut, sähköiset tukipalvelut, asiakaskäynnit ja -yhteydenotot)

	2021 Toteuma	2022 Toteuma	2023 Toteuma
Henkilöstövoimavarat:			
PRH on hyvä työpaikka; VMBaro (1-5)	4,4	4,4	4,5
Työpaikan suosittelemuus; VMBaro (1-5)	4,5	4,5	4,6
Työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen; VMBaro (Annettu arvosana 4 tai 5 asteikolla 1-5) (%)	93,5	92,4	94,7
Osaamisen kehittäminen (esim. osaamisindeksi) VMBaro: Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen -indeksi (1-5)	4,0	4,0	4,0
Innovointikyvykkyys-indeksi; VMBaro (1-5)	4,0	4,1	4,1
Uskallus tarvittaessa uudistaa omaa työtä; VMBaro (1-5)	3,8	3,7	3,8
Mahdollisuus kokeilla ja tehdä asioita uudella tavalla, VMBaro (1-5) (+minik.)	3,7	3,7	3,8
Tuloksellisen työn tekemisen mahdollistaminen (lähiesimiehen taholta); VMBaro (1-5) (+minik.)	4,3	4,3	4,3
Motivoidun ja innostun työstäni; VMBaro (1-5) (+minikysely)	4,1	4,0	4,1
Voin oppia ja uudistua työssäni; VMBaro (1-5) (+minikysely)	4,2	4,2	4,2
Työkaverieni toiminta tukee minua tuloksellisen työn tekemisessä; Minikysely (1-5)	4,2	4,3	4,3
Työtäni ja osaamistani arvostetaan työyhteisössä; VMBaro (1-5) (+minikysely)	4,1	4,3	4,3
Työni on voimavaroihini nähden sopivan haasteellista; VMBaro (1-5) (+minikysely)	4,1	4,1	4,1
Sukupuolten tasa-arvon toteutuminen työyhteisössä; VMBaro (1-5)	4,5	4,5	4,5
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä; VMBaro (1-5)	4,4	4,4	4,5
Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laadun parantaminen (lähtötason määrittely, OM:n ohjeessa olevan asteikon mukaisesti); (taso 1 – taso 3)	-	-	1,5*)
Toimitilat:			
Toimitilatehokkuus (m2/htv)	17,2	17,1	-

Tilakustannukset; (euroa/htv)	4 574	4 422	-
Toimistotilojen keskimääräinen käyttöaste; (Käyttöasteen mittausta perustuu läsnätyöskentelyn seurantaan verkkokirjautumisen perusteella.) (%)	20	20	20

*) PRH:n lähtötaso vuonna 2023

Taulukko 2: Voimavarojen seurantamittarit

Riskienhallinta osana viraston johtamista ja päätöksen tekoa

Riskienhallinnan tavoitteet

PRH:ssa aloitettiin syksyllä 2020 viraston kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän rakentaminen. Järjestelmän viitekehikseksi valittiin SFS ISO 31000 -riskienhallintastandardi. Tavoitteena oli luoda ja viedä käytäntöön riskienhallintajärjestelmä, jonka avulla varmistetaan viraston strategian ja tavoitteiden saavuttaminen sekä viraston toimintaedellytykset ja toiminnan jatkuvuus. Riskienhallinnalla varmistetaan myös talouden ja toiminnan laillisuuden, tuloksellisuuden ja hyvän hallintotavan toteutuminen. Riskienhallinnalla on myös mahdollista tunnistaa ns. positiivisia riskejä eli uusia toimintamahdollisuuksia.

Keskeinen läpivietävä muutos on tuoda riskilähtöisyys PRH:n johtamiseen ja päätöksentekoon eli osaksi toiminnan suunnittelua ja seuranta. Tämä edellyttää konkreettisia toimintatapojen muuttamista mutta myös toimintakulttuurin muutosta.

Riskienhallinnan toteutustavat PRH:ssa

PRH:n riskienhallintapolitiikan mukaisesti riskienhallintaa toteutetaan pääsääntöisesti

- Osana tavoitteiden asettamista, strategiset tavoitteet ja vuositavoitteet
- Osana hankkeiden hallintaa
- Osana olennaisten toimintaprosessien luomista ja kehittämistä (prosessilähtöinen riskienhallinta)
- Sellaisten toimintojen (esim. tietoturva ja tietosuojat), jotka kattavat lähtökohtaisesti kaikki PRH:n toiminnat mutta joihin liittyviä tehtäviä tehdään keskitetysti koordinoitujen, myös riskienhallintaa tehdään keskitetysti koordinoitujen.

Riskienhallinnan kehittäminen 2021-2023

Jo ennen vuotta 2020 PRH:ssa on tehty riskienhallintaa, prosessilähtöistä riskienhallintaa lukuun ottamatta, kaikille edellä mainituilla tavoilla. Käytännöt eri tulosalueilla ovat vaihdelleet huomattavastikin ja näin ollen kokonaiskuvan saaminen PRH:n toimintaan liittyvistä riskeistä on ollut lähes mahdotonta. Riskienhallinta ei aikaisemmin ole myöskään kattanut systemaattisesti talousarvioasetuksen edellyttämiä kohteita (esim. toiminnan laillisuus, varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä raportointi).

PRH:n riskienhallintaa tukemiseksi loppuvuonna 2022, otettiin käyttöön riskienhallinnan tietojärjestelmä, Inclus. Järjestelmän käyttö edesauttaa riskienhallinnan yhtenäistämistä ja mahdollistaa parempaa riskienhallinnan raportointia PRH:ssa sekä tuo läpinäkyvyyttä riskienhallintaan. Se antaa myös työkalut ja keinot seurata riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamista.

Tällä hetkellä riskienhallintaa toteutetaan kaikilla PRH:n riskienhallintapolitiikan mukaisilla tavoilla ja lähtökohtana on toiminnalle sen eri tasoilla asetetut tavoitteet. Tavoitteena on, että riskienhallinta kytkeään PRH keskeisiin, toiminnan johtamisen ja ohjaamisen prosesseihin. Tyypillisesti näitä prosesseja ovat ne, joissa toiminnalle asetetaan tavoitteita ja seurataan niiden toteutumista. PRH:n riskienhallinnassa tavoitteet ovat laaja kokonaisuus ja kattavat siten sekä strategiset että vuositavoitteet mutta myös viraston toimintaedellytykset sekä sisäisen valvonnan tavoitteet. Kaikille

em. tavoitteille PRH:ssa ei ole olemassa prosessia tavoitteiden asettamiselle ja seurannalle ja tällöin riskienhallinta kytkeytyy vuosikelloitettuun seurantaan (riskienhallinnan raportointi ja katselmoinnit).

Olennaista on, että opitaan tunnistamaan tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät epävarmuudet, joihin vaikuttamalla riskin seuraus ei pääse toteutumaan sekä toisaalta se, että löydetään tehokkaan riskien hallintakeinot.

Riskienhallintaan liittyvän raportoinnin linjaukset hyväksyttiin PRH:n työvaliokunnassa 28.8.2023

Riskienhallinnan nykytilanne riskienhallinnan toteutustavoittain

Seuraavassa on lyhyt kuvaus riskienhallinnan eri toteutustavoista ja niiden nykytilasta.

Strategiset tavoitteet

Riskienhallinta kohdistuu PRH:n strategiaan ohjelmiin, joilla rakennetaan kyvykkyyksiä, jotka mahdollistavat / ovat edellytys strategisen tavoitteen saavuttamisen eli toiminnan nostamisen strategiassa asetetulle tasolle.

Strategisten ohjelmien toteuttamiseen liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja toimenpiteet määritetään ensimmäisen kerran ajalla 9/2023 – 12/2023 Riskienhallinta dokumentoidaan Inclusiin.

Strategisten ohjelmien toteuttamiseen liittyvien riskien ja riskienhallinnan tarkastelu sekä riskien raportointi tullaan kytkemään PRH:n strategian ja suunnittelun vuosikelloon.

Vuositavoitteet

Riskienhallintapolitiikan mukaista riskienhallintaa on tehty vuoden 2023 tavoitteille. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen tulosalueen johtajat ovat linjasivat oman tulosalueensa osalta, mitä ovat riskienhallintaan tuottavat tulosalueen tavoitteet. PRH tasolla tarkasteltuna tavoitteiden taso/laajuus vaihteli, mikä vaikeuttaa PRH-tason tarkastelua

Vuositavoitteille 2023 riskit tunnistettiin, arviointiin ja toimenpiteet määritettiin vuositavoitteiden asettamisen yhteydessä keväällä 2023. Riskienhallinta dokumentoidaan Inclusiin.

Tavoitteena on, että riskienhallinta sekä suunnittelun että seurannan osalta kytkeytyisi vuositavoitteiden asettamisen ja seurannan prosesseihin. Näiden prosessien kuvaaminen on työn alla.

2023 tavoitteisiin liittyvästä riskienhallinnasta esitettiin koosteita keväällä 2023.

Riskienhallinnan raportoinnin linjausten mukaisesti vuositavoitteiden riskien raportointi kattaa riskienhallintasuunnitelman sekä tavoitteiden seurannan yhteyteen kytkeytyvän riskienhallinnan raportoinnin ("tarkemmin").

Linjausten mukaista raportointia tullaan ensimmäisen kerran toteuttamaan alkuvuonna 2024.

Yhteiset (pysyvät) tavoitteet

Yhteiset tavoitteet määrittävät PRH:n toiminnalle tavoitteita/toimintaedellytyksiä, joita sen tulee saavuttaa strategiasta tai vuositavoitteista riippumatta. PRH:n yhteiset tavoitteet ovat toiminnan lainmukaisuus, talouden hallinta (sisältää varojen ja omaisuuden hallinnan sekä edellytetyn raportoinnin), henkilöstön hyvinvointi, henkilöstön osaaminen ja väärinkäytösten estäminen.

Tavoitteisiin liittyen riskien tunnistaminen, arviointi ja toimenpiteiden määrittäminen on kytketty riskienhallinnan raportoinnin vuosikelloon.

Ensimmäinen riskien tunnistaminen, arviointi ja toimenpiteiden määrittäminen tehdään ajalla 9/2023-12/2023. Riskienhallinta dokumentoidaan Inclusiin.

Hankkeiden tavoitteet

Hankkeiden riskienhallinta kytkeytyy vakiintuneesti hankehallinnan prosessiin.

Hankkeiden riskienhallinnan kehittämistarpeet liittyvät riskienhallinnan vaikuttavuuden parantamiseen eli hankkeiden johtamisen parantamiseen, jotta hankkeet jatkossa paremmin toteutuisivat hyväksytyn suunnitelman mukaan ja/tai että mahdolliset poikkeamat tunnistetaan aikaisemmassa vaiheessa. Lisäksi pyritään parantamaan mahdollisuutta saada kokonaisnäkemys PRH:n hankkeiden riskeistä.

Hankkeiden riskienhallinta dokumentoidaan Inclusiin kaikissa alkavissa hankkeissa ja lisäksi Inclusiin viedään muutaman käynnissä olevan hankkeen riskienhallinta.

Prosessien tavoitteet

Prosessien kehittämiseen ja katselmointiin liittyvät prosessit ja käytännöt ovat hyvin tulosaluekohtaisia ja näin ollen prosessilähtöinen riskienhallinta ja siten riskienhallinnan ohjaavuusvaikutus prosessien kehittämisessä vaihtelee tulosalueittain merkittäväksi.

PRH:n 2023 tulostavoitteena on keskeisten prosessien prosessikuvausten luominen/päivittäminen yhtenäistä tapaa ja ohjeistusta noudattaen. Tässä yhteydessä prosesseihin liittyviä riskejä on tunnistettu ja määritetyt riskienhallinnan toimenpiteet (kontrollit) voidaan tunnistaa prosessikuvausten tähän tarkoitukseen varatuilla kuvaustavalla.

Riskit ja niihin liittyvät toimenpiteet dokumentoidaan osaksi prosessikuvausta.

PRH:n riskienhallinnan raportoinnin linjausten mukaisesti tulosaluejohtajat raportoivat tarvittaessa prosessilähtöisestä riskienhallinnasta osana riskienhallinnan raportointia.

Tietoturvan ja tietosuojan tavoitteet

Tietoturvan tavoitteista lähtevää, keskitetysti koordinoitua riskienhallintaa on edistetty suunnitelmallisesti ja riskienhallinta kytkeytyy tietoturvan vuosikelloon. Riskienhallinta on dokumentoitu Inclusiin.

Tietosuojan riskienhallintaa kehitetään osana tietosuojan hallintamallin kehittämistä.

Keskeiset PRH:n vaikuttavuus- ja tulostavoitteisiin sekä viraston toimintaan liittyvät riskit ja niiden hallintatoimet

PRH:ssa ei tällä hetkellä ole riskienhallintasessioita, jossa riskienhallinta kohdistuisi nimenomaisesti/suoraan tulossuunnitteluaineistossa esitettyjen tavoitteiden kokonaisuuteen. Asiallisesti nämä tavoitteet tulevat kuitenkin pääosin riskienhallinnan kohteeksi PRH:n eri riskienhallinnan toteutustavoissa. Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisimmät tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät epävarmuudet ja niiden hallintakeinot.

Tavoitteet	Tavoitteen saavuttamiseen riski	Riskiin vastaava hallintatoimenpide
Tulostavoitteet		
PTM: Käsittelyjärjestelmien sekä käsittelyprosessien kehittäminen ja uusiminen.	Rahoituksen riittävyys käsittelyjärjestelmien uusimiseen. Riittävässä rahoitustilanteessakin epävarmuutta voi aiheuttaa henkilöstön riittävyys (sisäiset ja ulkoiset resurssit)	Hyödynnetään verkostojen (EPO ja EUIPO) yhteistyötä, jota kautta on mahdollista saada sekä rahoitusta että kehittämisresursseja

		käsittelyjärjestelmien ja –prosessien uusimiseen • Henkilöstön urasuunnittelun tukeminen • Säännöllinen tulosalueen kehittämisen roadmapin hallinta
YY: Rekisteritoimintojen keskeisten asiointi- ja käsittelyjärjestelmien uusiminen	Järjestelmien uudistaminen viivästyy teknisistä tai taloudellisista syistä.	Varmistetaan riittävät resurssit ja seurataan ja ohjataan toteutusta tavoitteiden mukaisesti.
YY: Asiakaspalvelulupausten mukainen toiminta	Ennakoitua suuremmat ilmoitusmäärät aiheuttavat käsittelyn ruuhkautumisen eikä palvelulupauksia saavuteta.	Muuttuneen palvelulupauksen viestiminen asiakkaille.
YY: Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksua ja tilinpäätöksen myöhästymismaksua koskevat menettelyt on otettu käyttöön.	Oikeusrekisterikeskus ei kykene toteuttamaan maksujen veloitusprosessia oman järjestelmänhankkeensa haasteista johtuen.	Yritetään ratkaista ongelmat viranomaisten välisellä yhteistyöllä, ja jos tämä ei onnistu, nostetaan asia ministeriötasolle.
AVI: Digitaalisten asiakaspalvelutyökalujen hyödyntäminen	Chatbotin käyttö ei lisäännä (liittyy tavoitteeseen asiakaspalvelun tavoitettavuus)	Chatbotin sisällön laajentaminen ja jatkuva kehittäminen asiakastarpeiden mukaisesti.
PRH vuosien 2023 - 2026 yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden johdonmukainen toteutus ja seuranta	Resurssit toimenpiteiden toteuttamiseksi riittämättömät ottaen huomioon kilpailevat tarpeet.	Organisaation sitouttaminen toimenpiteiden toteuttamiseen (tulospalkkiotavoite).
PRH: Yhteisiin työympäristöihin siirtyminen valtion toimitilastrategian mukaisesti yhteistyössä Senaattikiinteistöjen kanssa.	Siirtymisellä yhteiseen työympäristöön ei saavuteta tavoiteltua kustannushyötyä. Onnistuessaan siirtyminen yhteiseen työympäristöön lisää tilatehokkuutta, vähentää merkittävästi kustannuksia ja pitää yllä työhyvinvointia.	Suunnittelun ja toteutuksen tiivis seuranta ja vaikuttaminen epäkohtiin.
PRH: Digitaalisen turvallisuuden osa-alueet toteutuvat PRH:n tuottamissa digitaalisissa palveluissa koko niiden elinkaaren ajan.	JulkiCT:n ohjaus ei huomioi perusrekistereiden varautumisvaatimuksia. Digitaalisen turvallisuuden maailmantilanne heikkenee, turvallisuuden ylläpitäminen hankaloituu.	Aktiivinen vuorovaikutus ministeriön ja Valtorin suuntaan sekä ohjaaville tahoille. Mahdollisten uusien välineiden käyttöönotto torjunnassa ja seurannassa.

	Henkilöstön riittävyys (lakisääteinen tekeminen ja/tai tuotannon ylläpito menee kehittämisen edelle), rahoituksen riittävyys (esim. palveluostot)	Aktiivinen tilanneseuranta, priorisointi ja varajärjestelyiden ylläpito.
PRH: Digitaalisten palveluiden käyttäjätyytyväisyys on hyvällä tasolla ja kehittyä edelleen.	Henkilöstön riittävyys (lakisääteinen tekeminen ja/tai tuotannon ylläpito menee kehittämisen edelle), rahoituksen riittävyys (esim. palveluostot) Käyttäjänäkökulma on puutteellinen	Aktiivinen tilanneseuranta ja priorisointi. PRH:n asiakaskeisyyden edistäminen ja asiakkaiden suunnitelmallinen osallistaminen Kehittämisen toimintamallin noudattaminen
PRH: Toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin.	Henkilöstön riittävyys, rahoituksen riittävyys (esim. palveluostot), toimintakulttuuri (halukkuus toteuttaa muutoksia)	Aktiivinen tilanneseuranta ja priorisointi. Toimintakulttuurin muuttaminen käytännön toteutuksin, johdon sitoutumisen ja viestinnän kautta.
PRH: Tietojohtamisen kyvykkyyden rakentaminen	Valmius/halukkuus toteuttaa tarvittava toimintatapojen transformaatio vaihtelee PRH:n eri toiminnoissa. Riskin toteutumisen seurauksena tietojohtamisella tavoiteltavat mm. toiminnan tehostumisen hyödyt jäävät saavuttamatta.	Toimintakulttuurin muuttaminen keinoina esim. suunnitelmallinen viestintä. johdon omalla toiminnallaan osoittama esimerkki (/johdon sitoutuminen), PRH:n sisäisen yhteistyön kehittäminen.
PRH: Toiminnan laajamittainen kehittäminen (järjestelmät, prosessit, toimintatavat)	Henkilöstöressurssin kohdentaminen tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteisiin kilpailee kehitystarpeiden kanssa.	Päätetään priorisoida suoritustuotanto ja lykätään kehityshankkeita.

PRH:n toimeenpanosuunnitelma 2024 – 2027

Päivitetty joulukuussa 2023.

PRH:n toimeenpanosuunnitelmassa on kuvattu toiminnoittain perustoiminnan tilannekuva eli se mikä on suunnitelmantekohetkellä leimallista kullekin toiminnolle. Tilannekuvien jälkeen on luetteloina kuvattu suunnitteluprosessin yhteydessä määritellyt toimenpiteet tulossopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi suunnittelukauden aikana.

PRH:n ydintoiminnot

IPR-toiminnot (päivitetty 31.8.2023)

Perustoiminnan tilannekuva

Patentit ja tavaramerkit -tulosalue (PTM) keskittyy tarjoamaan suunnittelukaudella laadukkaat kansainvälisen vertailun kestävät palvelut asiakkailleen koskien uutuustutkimusta ja patentoitavuuden arviointia sekä tavaramerkkien ja mallisuojiin rekisteröintiä. Tulosalueen toiminnan perustana olevia sertifioituja laatujärjestelmiä ylläpidetään ja kehitetään edelleen. Johdonmukaisella asiakastyöllä, ylläpitämällä laatua ja pitämällä käsittelyaikoja koskevat asiakaslupaukset tulosalue pyrkii myötävaikuttamaan palvelujensa kysyntäkehitykseen positiivisesti. Toiminnan laadun ja osaamisen varmistamiseksi tulosalue panostaa työnantajakuvan kehittämiseen ja viestintään sekä henkilöstön rekrytointiprosessiin.

Patenttiprosessin uusi käsittelyjärjestelmä Paibo otettiin käyttöön helmikuussa 2023. Uusi järjestelmä vastaa ensi vaiheessa käsittelyprosessin minimivaatimuksiin. Suunnittelujaksolla Paiboon tullaan lisäämään uusia toiminnallisuuksia. Käsittelyprosessin päivittäisen jatkuvan kehittämisen lisäksi asiakkaille tarjotaan uusia rajapintoja ja tietoja muutetaan yhä käytettävämpään muotoon. Patenttiprosessin kehitystyössä hyödynnetään Euroopan patenttiviraston (EPO) yhteistyösopimuksen kattavia yhteistyöhankkeita ja rahoitusmahdollisuuksia. Suunnittelukauden alkupuolella tavaramerkkiprosessin kehitysprojeekteissa toteutetaan teknologiapäivityksiä, uudistetaan sähköiset asiointipalvelut, mahdollistetaan asiakirjojen sähköinen lähettäminen ja otetaan käyttöön käsittelytyötä tukevia uusia työkaluja.

Alkuvaiheessa 17 EU-maata, Suomi mukaan lukien, kattava yhtenäispatentti ja uusi yhtenäinen tuomioistuimen menettely otettiin pitkään kestäneen valmistelutyön jälkeen käyttöön kesäkuun alussa 2023. Uusi suojamuoto tulee vaikuttamaan tulosalueen rahoituspohjaan. Tulosalue jatkaa vaikutusarviointien tekemisestä ja jatkaa keskustelua vastuuministeriön kanssa tulosalueen rahoituksen varmistamisesta.

Suunnittelujaksolla jatketaan patenttilain ja siihen läheisesti liittyvän lainsäädännön uudistamistyötä. Todennäköisesti uusi lainsäädäntö tulee voimaan aikaisintaan suunnittelujakson loppupuolella. PRH osallistuu aktiivisesti lainvalmistelutyöhön ja ennakoii uuden lainsäädännön edellyttämiä muutoksia PRH:n järjestelmiin ja ratkaisukäytäntöön.

Patentit ja hyödyllisyysmallit

Kotimaisten patenttihakemusten määrä on kääntynyt jälleen nousuun edellisvuoden notkahduksen jälkeen ja hakemusmäärän arvioidaan olevan koko vuoden osalta vuosien 2020 ja 2021 tasolla. Hakemuksia on tullut lisää kaikille tekniikan aloille, mutta etenkin tietoliikenne- ja tietoverkkotekniikan sekä radiotekniikan ja optiikan aloilta. Kansainvälisten PCT-hakemusten määrä on laskenut edellisvuodesta, mutta kokonaisuutena hakemusmäärä tulee olemaan selvästi edellisvuotta korkeampi. Hyödyllisyyksille koskevia hakemuksia on tullut vuonna 2023 jonkin verran edellisvuotta enemmän.

Hakemusten käsittely on edelleen ruuhkautunut joillakin tekniikan alueilla. Erityisesti fysiikan ja sähkötekniikan sekä tieto- ja viestintätekniikan tutkimusyksiköissä on ollut merkittäviä vaikeuksia täyttää käsittelyaikoihin liittyvät asiakaslupaukset. Pääosin käsittelyaikatavoitteessa on kuitenkin pysytty johtuen tehokkaasta tutkimusprosessin ohjauksesta ja onnistumisesta tutkimusryhmien välisen työkuorman tasaisemisessa henkilöstön kyetessä käsittelemään hakemuksia joustavasti myös varsinaisen tutkimusalueensa ulkopuolelta.

Hakemusmäärien uskotaan pysyvän nykytasolla vuonna 2024. Tulosalue panostaa rekrytointiprosessiin, jotta varmistetaan lähivuosien henkilöstökehitys huomioonottava riittävä osaavan henkilöstön määrä.

Tavaramerkit ja mallioikeudet

Kotimaisten tavaramerkkihakemusten määrä on edelleen suhteellisen matalalla tasolla, mutta määrä on kuitenkin säilynyt vuoden 2022 tasolla. Samoin Madridin pöytäkirjan mukaisten kansainvälisten tavaramerkkihakemusten määrä on säilynyt edellisvuoden tasolla. Mallioikeushakemusten määrä on las-
kenut tasaisesti jo vuosia, mutta vuoden 2022 tasoon nähden hakemuksia on tullut hieman lisää.

Laskenut hakemusmäärä on jo aiemmin otettu huomioon henkilöstöresurssien asettamisessa todellista työmäärää vastaavalle tasolle. Hakemusmäärien lasku on myös myötävaikuttanut siihen, että asiakas-
lupauksen mukaiset käsittelyajat tultaneen kuluvan vuoden aikana alittamaan Toimintojen viime vuo-
sina tapahtuneen sähköistymisen myötä henkilöstön työtehtävät ovat muuttuneet ja osin vähentyneet. Tehtävien hoitaminen edellyttää entistä laaja-alaisempaa osaamista ja muutos on toteutettu hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Tietojärjestelmien kehittäminen

- *Patenttiprosessin uusi käsittelyjärjestelmä Paibo* on otettu käyttöön helmi-
kuussa 2023. Järjestelmänjatkokehittäminen säännöllisine teknologiapäivityk-
sineen jatkuu aktiivisesti käyttöönoton jälkeen. Uusien toiminnallisuuksien li-
säksi kehitetään asiointipalveluja sekä parannetaan tiedon siirtoa muun mu-
assa rajapintoja kehittämällä.
- PRH on edesauttanut asiakkaiden IPR-oikeuksien hallintaa toteuttamalla
Paibon käyttöönoton yhteydessä maksujärjestelmäudistuksen.

IPR-strategian mukaisten tavoitteiden toimeenpano

PRH on osallistunut aktiivisesti 24.3.2022 hyväksytyn kansallisen aineettomien oikeuksien (IPR) strate-
gian toimeenpanoon liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen ja toimenpiteiden toteuttamisen seuran-
taan. Erityisesti PRH osallistuu IPR-strategian mukaisen patenttilainsäädännön kokonaisuudistusta val-
mistelevan työryhmän toimintaan, jotta patenttilaki, hyödyllisyysmallilaki ja maanpuolustukselle mer-
kityksellisistä keksinnöistä annettu laki saatetaan ajan tasalle.

Kansainvälinen yhteistyö kehittämisessä:

PRH:lla on erittäin hyvä maine asiakkaidensa, sidosryhmiensä ja verrokkivirastojen joukossa. PTM- tu-
losalue on pitkään toiminut aktiivisesti EUIPO:n kehittämishankkeissa ja usein myös uusia järjestelmiä
ja työkaluja ensimmäisenä käyttöönottavana pilottivirastona. PTM on hyötynyt tästä yhteistyöstä,
mutta samalla se on vaatinut tulosalueelta merkittäviä resursseja yhteistyöprojekteihin ja kehittä-
miseen viraston sisällä.

PRH osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön sekä kansainvälisiin että kahdenvälisiin kehittä-
mishankkeisiin:

- EPO on aloittanut aikaisempaa syvemmän yhteistyön sekä yhteisten järjestel-
mien ja työkalujen kehittämistyön EPO:n jäsenmaiden muodostaman Euro-
pean Patent Networkin (EPN) puitteissa. PRH tulee osallistumaan näihin hank-
keisiin esimerkkinä patentin uuden asiointijärjestelmän kehittäminen, jossa
PRH tulee toimimaan pilottivirastona. Tavaramerkkien ja mallioikeuksien puo-
lella osallistutaan aktiivisesti Euroopan Unionin teollisoikeusviraston (EUIPO)
kehittämisprojekteihin.
- Tulosalue ylläpitää suunnittelujakson kattavaa kehittämissuunnitelmaa, joka
kattaa sekä patentin että tavaramerkin lähivuosien tärkeimmät kehitysprojek-
tit. Kehitysprojektit liittyvät pääosin asiointipalvelujen, käsittelyjärjestelmien
sekä tiedonsiirron ja rajapintojen jatkokehittämiseen.
- Tulosalue panostaa suunnitelmalliseen jatkuvaan päivittäiseen toimintojen
kehittämistyöhön ja tavoittelee Lean PRH -ohjelman avulla Leanistä pääasial-
lista menetelmää toiminnan kehittämiseen.

Virastossa on aloitettu selvitystyö kansainvälisen toiminnan tämänhetkisten ja tulevien painopisteiden
määrittämiseksi ja ollaan valmistelemassa ehdotus PTM:n lähivuosien kansainvälisen toiminnan stra-
tegiaksi. Kansainvälisellä toiminnalla toteutetaan viraston ja tulosalueen strategisia linjauksia päättä-
mällä kansainvälisen toiminnan keskeisistä tavoitteista ja toimintatavoista. Samalla päätöksenteko
kansainväliseen toimintaan osallistumisesta ja sen resursoinnista helpottuu. Tuottavuuden ja vaikut-

tavuuden parantamiseksi priorisointi on myös tärkeää, jotta kansainvälinen yhteistyö kohdentuu tulosalueen toiminnan ja palvelukyvyn kannalta olennaisiin asioihin. Strategian avulla kehitetään myös tulosalueen kansainvälistä osaamista.

Rekisteritoiminnot

Perustoiminnan tilannekuva

Yritykset ja yhteisöt -tulosalue (YY) keskittyy suunnittelukaudella tuottamaan asiakkaiden tarpeita vastaavat rekisteröinti- ja tietopalvelut ylläpitämiensä rekisterien osalta. YY:n kehittämisen painopiste on kaupparekisterin kehittämisessä. Toiminnan kehittämiseen vaikuttavat erityisesti digidirektiivin voimaantulo, kaupparekisterilain uudistus sekä Yrityksen digitalous -hanke. Merkittävin asiakkaisiin vaikuttava uudistus on kokonaan sähköisten ilmoituspalveluiden tarjoaminen kaupparekisterin asiakkaille 1.1.2026 alkaen.

Kehittämistä jatketaan kaupparekisterin tuottojen asettaman taloudellisen kehityksen perusteella. Kehittämisen vuosittaisiksi kustannuksiksi arvioidaan noin kuusi miljoonaa euroa. Yritys- ja yhteisötietolain muutos, jolla velvoitetaan yksityiset elinkeinonharjoittajat, säätiöt ja yhdistykset tekemään kaupparekisteri-ilmoitukset sähköisesti, tulee voimaan 1.1.2026. Osa ilmoituksista on voimassa olevan lain perusteella jo nyt tehtävä sähköisesti.

Kaupparekisterin ilmoitusmäärät ovat kasvaneet voimakkaasti ennen vuotta 2022. Vuonna 2023 kaupparekisterissä ilmoitusmäärät ovat jälleen lähteneet kasvuun, erityisesti muutosilmoituksissa on ollut merkittävää kasvua. Säätio- ja yhdistysrekisterin ilmoitusmäärissä on myös ollut pientä kasvua vuonna 2023.

1.6.2023 voimaan tullessa kaupparekisterilaissa ja siihen liittyvässä asetuksessa on erinäisiä siirtymäsäännöksiä, jotka johtuvat osittain siitä, että kaikkia järjestelmämuutoksia ei pystytty saamaan käyttöön kaupparekisterilain voimaantulon kanssa samanaikaisesti. Monet käsittelyprosesseja helpottavat uudistukset ovat siten siirtyneet tulevaisuuteen. Rekisteröintiyksikön henkilöstön eläköityminen ja vaihtuvuus ovat edelleen suurta. Rekrytoinnit sitovat henkilökuntaa, samoin uusien työntekijöiden opettaminen, hyödyt tulevat viiveellä.

Työmäärää ovat lisänneet uudet tehtävät kuten esim. tosiasiallisten edunsaajien rekisterinpito, jonka kautta PRH on lisäksi tullut osaksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaisryhmää. Myös kasvaneet vaatimukset EU:n tietosuoja-asetuksen myötä ja yrityskaappausten ehkäiseminen ovat lisänneet kokonaistyömäärää.

Tämä on johtanut käsittelyaikojen pidentymiseen, joka puolestaan lisää rekisteröintiä odottavien asiakkaiden yhteydenottoja virastoon. Mitä enemmän on perustyötä, sitä vähemmän jää aikaa prosessien kehittämiseen, jotta ilmoituksia voitaisiin käsitellä sujuvammin. Resursseja ei ole voitu lisätä lisääntyneeseen työmäärään vastaavasti. Pitkittyneet käsittelyajat aiheuttavat merkittävää haittaa niin ilmoittaja-asiakkaalle kuin rekisteritietojen hyödyntäjille. Keväällä 2023 toteutettu ruuhkanpurku on kuitenkin olennaisesti lyhentänyt käsittelyaikoja, ja myös varsinaisen ruuhkanpurkujakson jälkeen käsittelyajat ovat pysyneet kohtuullisina.

Vuoden 2019 alussa käyttöön otettu huoneistotietojärjestelmä (Asrek) on lisännyt merkittävästi PRH:n työtä asunto-osakeyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden ilmoitusten käsittelyssä. Osakeluettelot pitää nykyisen lainsäädännön mukaan siirtää MML:lle vuoden 2023 loppuun mennessä. Tämän jälkeen asunto-osakeyhtiön on pakko tehdä yhtiöjärjestysmuutokset sähköisinä YTJ-Asrek-palvelun kautta. PRH:n tulee valmistautua tulevien vuosien ruuhkaan kartoittamalla erilaisia toimenpiteitä asian ratkaisemiseksi.

Tietojärjestelmien kehittäminen

Yritykset ja yhteisöt -tulosalueen rekisterijärjestelmien teknisen velan purkaminen vaihteittain suunnittelukauden aikana edellyttää merkittävää panostusta kaupparekisterin tietokanta- ja sovelluspalvelinratkaisuihin. Lisäksi on huomioitava yritys- ja yhteisötietojärjestelmä -kokonaisuuden (tietopalvelu, asiointi ja operatiivinen) tekninen ikä. Haasteena järjestelmien osalta voidaan nähdä merkittävien toiminnallisten kehitystehtävien toteuttaminen samalla ajanjaksolla, jossa ylläpito- ja kehityspalveluja tulee kilpailuttaa, ja myös samalla purkaa kertynyttä teknistä velkaa.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän teknistä velkaa puretaan uudistamalla sähköisen asioinnin käyttöliittymä 2022-2026 sekä tietopalvelun palvelukerros ja käyttöliittymä 2021-2022. Sähköistä asiointia kehitetään mahdollistamalla kaikkien kaupparekisteri-ilmoitusten tekeminen sähköisesti vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kaupparekisterin käsittelyjärjestelmän kehittämisessä mahdollistetaan pitkälle automatisoitu rekisteritietojen valvontatoiminto. Kehittäminen on aloitettu tilinpäätöstietojen valvonnan kehittämisellä, ja sitä jatketaan edunsaajatietojen valvontaa kehittämällä. Automaattista rekisteröintiä edistetään mahdollisuuksien mukaan suunnittelukauden aikana.

Kauppa- ja säätiörekisterien tietopalvelujärjestelmä on teknisesti vanhentunut ja vikaantumisherkkä. Ratkaisu on tarkoitus uudistaa modernimmaksi ja toiminnallisuudeltaan yksinkertaisemmaksi vuosien 2024-2025 aikana. Kehittämiseen vaikuttaa myös tietopalvelutulojen merkittävä vähentyminen suunnittelukauden aikana.

Säätiörekisterin tietojärjestelmä lähestyy elinkaarensa loppua. Rekisteriä valmistaudutaan siirtämään toimimaan osana kaupparekisterin järjestelmäkokonaisuutta vuosien 2025-2026 aikana. Arkistoratkaisuja kehitetään yhtenäistämällä tilinpäätösten arkistointi samaan sähköiseen arkistoon muiden kaupparekisterin dokumenttien kanssa.

Yhdistysrekisterin järjestelmäkokonaisuus uudistettiin 2017-2020, keskitytään ylläpitäviin toimenpiteisiin. Pienempien rekisterien kustannusvastaavuus ei mahdollista tietojärjestelmien pienkehitystä laajempaa kehittämistä ilman ulkoista rahoitusta.

PRH valmistautuu kaupparekisterilain kokonaisuudistukseen, uudistaa tietojärjestelmiään ja toteuttaa lakimuutokset prosesseihin, palveluihin ja järjestelmiin seuraavasti:

- YTJ:n sähköinen asiointi ja YTJ-käyttöliittymä uudistetaan 2023-2026. Uudistukselle löytyy rahoitus vain vuosille 2023-2024.
- Toteutetaan osakeyhtiöiden API-perustaminen tarveselvityksen perusteella ja rahoituksen sen mahdollistaessa, vuoden 2025 loppuun mennessä.
- Kauppa- ja säätiörekisterien tietopalvelujärjestelmä uudistetaan vuosien 2024-2026 aikana. Uudistukselle löytyy toistaiseksi rahoitus vain vuodelle 2024.
- Kaupparekisterin käsittelyjärjestelmää kehitetään automaattisen valvontatoimintojen osalta. Selvitetään mahdollisuudet ottaa asiakasviestintää varten Suomi.fi-viestit -palvelu yrityksille käyttöön ja tehdään mahdolliset toteutukset 2024-2025.
- Puretaan järjestelmiin liittyvää teknistä velkaa suunnitellusti vuosina 2024-2025.
- Osallistutaan ”Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen” -hankkeeseen ja toteutetaan PRH:n vastuulla olevien edunsaajarekisteriin liittyvien aliprojektien 103-105 vastuulla olevat tehtävät vuosina 2021-2026.

Yrityksen digitalous -hanke

- Työ- ja elinkeinoministeriö asetti kesäkuussa 2021 Yrityksen digitalous -hankkeen, joka jatkuu vuoden 2024 loppuun asti. Hankkeen tavoitteena on luoda edellytykset reaaliaikataloudelle, jossa liiketapahtumien käsittely ja tiedon siirto pohjaa määriteltyyn rakenteiseen tietoon eri toimijoiden välillä. Hanke on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa ja sen budjetti tullaan kattamaan EU:n elpymistukipaketista. PRH vastaa hankkeen koordinaatiosta ja omista toteutuksista lähinnä kaupparekisterin osalta. Hankkeen muita vastuuviranomaisia ovat Digi- ja väestötietovirasto, Tilastokeskus, Valtio- ja Verohallinto.

Valvontatoiminnot

Perustoiminnan tilannekuva

PRH:n valvontatehtävissä tavoitteena on vaikuttava valvonta. Valvonnalla tuetaan valvottavien lainmukaista toimintaa ja pyritään ennaltaehkäisemään lainvastaisia menettelyjä. Vaikuttavuus edellyttää

aktiivista valvottavien ohjausta ja neuvontaa sekä tiedottamista valvontatoiminnasta, aktiivista puuttumista lainvastaista menettelyä koskeviin epäilyihin ja laissa säädettyjen valvontakeinojen käyttämistä, aktiivista vuoropuhelua valvottavia edustavien tahojen kanssa ja valvonnan pitkäjänteistä kehittämistä kokemusten ja palautteiden perusteella sekä niukkojen voimavarojen tehokasta kohdentamista. PRH:n valvontatoimintojen resurssivajeeseen tulee kiinnittäähuomiota myös lähivuosien tarvetta silmällä pitäen.

- Tilintarkastajilta vuoden 2020 lopussa saadun kyselypalautteen perusteella keskeisimpiä kehittämiskohteita tilintarkastusvalvonnassa olivat vuorovaihtuksen puuttuminen, arviointikriteerien epäselvyys ja pitkät tarkastusajat. Päätösten ymmärrettävyyttä ja ohjaavuutta on edistetty perustelemalla päätökset aiempaa yksityiskohtaisemmin. Käsittelyaikoja lyhennetään riittäväillä resursseilla. Laaduntarkastuksen kohteena olevien tilintarkastajien kanssa käydään henkilökohtaiset keskustelut havainnoista ja päätöksen perusteluista.
- Tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatioiden valvonnassa tavoitteena on vaikuttavuuden lisääminen erityisesti ratkaisujen ja erilaisten ohjeistuksien avulla.
- Säätiövalvonnan käsittelyaikoja lyhennetään ja valvonnan toimivuutta parannetaan saadun lisärahoituksen avulla.
- Kehitetään kaupparekisterin ajantasaisuuden valvontaprosessia ja toteutetaan uuden kaupparekisterilain mukaiset valvontatoiminnon vaatimat järjestelmämuutokset 2021-2025. Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksun määrittämisestä koskeva menettely ja tilinpäätöksen myöhästymismaksuprosessi otetaan käyttöön 1.1.2025. Rekisteritietojen ajantasaisuuden tarkistamisprosessi otetaan käyttöön 1.1.2026.
- Suurten yritysten sekä yleisen edun kannalta merkittävien pienten ja keski-suurten PIE-yhteisöjen kestävyystietojen raportointivelvollisuudet laajenevat vaiheittain. PRH:lla on vuoden 2025 alusta oltava valmiudet sellaisten toimintakertomusten vastaanottamiseen ja rekisteröimiseen, jotka sisältävät kestävyysraportoinnin edellyttämät osat osana rekisteröitävää tilinpäätöstietopakettia. Kestävyysraportointi on digitaalista. Raportointikielenä on iXBRL, ja raportit laaditaan XHTML-muotoon.
- PRH organisoi tilintarkastajatutkintojen rinnalle erikoistumistutkinnon kestävyysraportointitarkastajan (KRT) kelpoisuutta hakeville. KRT-kelpoisuus edellyttää muutoksia tilintarkastajarekisteriin sekä tilintarkastajatutkintorekisteriin. Ensimmäinen KRT-tutkinto voitaneen järjestää vuonna 2025.
- PRH:lla on oltava valmius valvoa kestävyysraportoinnin varmennusta. Valvonta toteutunee ainakin laaduntarkastusten ja valvontatietoilmoitusten avulla. Ensimmäiset laaduntarkastukset voitaisiin tehdä vuonna 2030, jos laaduntarkastussykli on kuusi vuotta.

PRH:n asiakaspalvelutoiminnot

Perustoiminnan tilannekuva

Asiakaspalvelun käyntiasiakas- ja puhelukontaktien määrä on laskenut huippuvuosien noin 180 000 yhteydenotosta noin 130 000 kontaktiin. Chatbot-palvelun asiakaskontaktit ovat samaan aikaan kasvaneet. Tällä asiakaspalvelun osittaisella automatisoinnilla on selkeästi parannettu tavoitettavuutta. Kaupparekisteriasioissa palveleva chatbot onkin pystynyt hoitamaan noin 80 prosenttia asiakkaiden chat-yhteydenotoista itsenäisesti. Puhelinpalvelussa on otettu myös laajemmin käyttöön takaisinsoittomahdollisuus, jonka asiakas voi halutessaan valita, jos puhelinpalvelussa on ruuhkaa.

Vastausaste puhelinpalvelussa on vuonna 2023 parantunut edellisvuosiin verrattuna, vaikka asiakaspalveluhenkilöstön vaihtuvuus on yhä ollut ja tulee olemaan jatkossakin tavanomaista suurempaa eläköitymistä ja nuorten asiakasneuvojen jatkaessa urallaan eteenpäin.

Asiakaspalvelut ja viestintä -tulosalue (AVi) osallistuu PRH:n ulkoisten palvelujen kehittämishankkeisiin säännöllisesti ja tuo kehitystyöhön osaamista erityisesti palvelumuotoilussa, saavutettavuuden varmistamisessa, käyttöliittymäsuunnittelussa, viestinnässä ja kielenhuollossa sekä asiakasrajapinnan tuntemuksessa.

PRH:n palvelujen kehittämisessä hyödynnetään suunnitelmallisesti asiakasosallistamista ja muita palvelumuotoilun menetelmiä. Alla on kuvattu keskeisimmät AVi-tulosalueen vastuulla olevat kehittämishankkeet:

- Asiakaskeskeinen PRH –projektissa syvennettiin johdon vuonna 2022 priorisoimia asiakaskeskeisyyden ulottuvuuksia. Lisäksi aloitettiin PRH:n asiakaskeskeisyyttä mittaavan kypsyysmallin määrittely. Kypsyysmalli on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Jatkossa asiakaskeskeinen ajattelu ja siihen liittyvät työkalut ovat osa jokaisen yksikön toimintaa.
- Verkkosivustojen uusi julkaisujärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2023. Vuosina 2024 – 2025 prh.fi- ja ytj.fi-sivustot uudistetaan rakenteeltaan ja sisällöltään asiakkaita entistä paremmin palveleviksi.
- Työyhteisöviestinnän kehittämishankkeen (2021 - 2022) tuloksena syntynyt kehittämissuunnitelma toteutetaan vuosien 2023 - 2026 aikana.
- PRH:n vastuullisuutta edistetään vuosina 2023 -2025 muun muassa vastuullisuustavoitteiden tarkemmalla määrittelyllä, vastuullisuustyön konkretisoinnilla sekä henkilöstön perehdyttämisellä. PRH:n vastuullisuusraportti laaditaan vuosittain Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisesti.

PRH:n digitalisaation edistäminen

Digitaalisen turvallisuuden osa-alueet toteutuvat PRH:n tuottamissa digitaalisissa palveluissa koko niiden elinkaaren ajan.

Tietoturva ja tietosuojat ovat olleet keskeisiä kehityskohteita PRH:n toiminnassa viimeisen parin vuoden aikana. PRH on tehnyt laajoja päivityksiä tietoturvallisuuteen liittyviin politiikkoihin, periaatteisiin, ohjeisiin ja suunnitelmiin. Henkilökunnan koulutukseen on panostettu ja koulutukset viety läpi koko henkilöstölle pakollisina. Järjestelmäpuolella PRH toteuttaa systemaattisesti tietoturva-auditointeja sekä osallistuu aktiivisesti Taisto-harjoituksiin. Kehittämisessä turvallisuusnäkökulma huomioidaan kehittämisen elinkaari-prosessissa suunnittelun alkumetreiltä tuotantoon vientiin määrämuotoisin tarkasteluin. Tietosuoja toteutumisen osalta PRH:ssa käytännöt ovat hyvällä tasolla, mikä näkyy toiminnan volyymeihin suhteutettuna varsin vähäisenä tietosuoja-poikkeamien lukumääränä. PRH tekee tiivistä yhteistyötä Verohallinnon ja DVV:n kanssa tietoturvan ja tietosuoja osalta. Esiin tulleet poikkeamat on myös kyetty hoitamaan rekisteröityjen oikeudet huomioiden hyvin.

PRH:n tuottamien digitaalisten palveluiden käyttäjätyytyväisyys on hyvällä tasolla ja kehittyy edelleen:

PRH ylläpitää aktiivista vuorovaikutusta asiakkaidensa kanssa ja osallistaa asiakkaansa myös palveluiden kehittämiseen. Uuden strategiansa kehittämisessä PRH on ottanut mukaan lukuisia sidosryhmien edustajia, jotka ovat vaikuttaneet strategian sisältöön. PRH:n asiakaskokemusta ja -tyytyväisyyttä arvioidaan systemaattisesti, ja mittausmenetelmiä on laajennettu palvelukohtaiseen mittaristoon. PRH:lla toimivat asiakaskokemuksiin sekä palauteryhmä, joiden tehtävänä on yhdenmukaistaa ja kehittää asiakaskokemusta sekä kehittää ja koordinoita palauteprosessia, asiakastyytyväisyyden mittareita ja niihin liittyviä kyselyjä. Asiakaspalautteen perusteella PRH:n palveluihin ollaan tyytyväisiä, ja asiakastyytyväisyys on säilynyt korkealla tasolla.

PRH:n toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin:

PRH on digitalisoinut palveluitaan vahvasti ja digitalisaatioaste on ollut jo useita vuosia korkea. Vahvan palvelujen digitalisaatiopohjan tukemana PRH on nyt keskittynyt palvelujen asiakaskokemuksen kehittämiseen, ja palvelumuotoilua hyödynnetään laajalti kokemuksen kehittämiseen. PRH hyödyntää myös Lean-kehittämistä hyvin aktiivisesti prosessien optimoimiseen. PRH on hyödyntänyt ohjelmistorobotiikkaa jo useita vuosia ja käytössä on tällä hetkellä noin 20 robottia. Tekoälyä hyödynnetään mm. patenttien esitutkinnassa, tekstien tuottamisen apuvälineenä sekä teknisissä määrittelyissä.

Digitalisaatio ja sähköisten palvelujen kokonaisuus

Perustoiminnan tilannekuva

Tämä kappale keskittyy PRH-tasoiseen digitalisaation edistämiseen. IPR-, rekisteri- ja valvontaspesifiset sähköisten järjestelmien kehittäminen on kuvattu edellisissä kappaleissa.

ICT-kehittämisen kypsyystasoa on viime vuodet nostettu suunnitelmallisesti; toimenpiteet ovat kohdentuneet pitkälti yhtenäisten kehittämisen toimintamallien luontiin ja toimeenpanoon, läpinäkyvyyden luontiin, yritysarkkitehtuurin kypsyystason nostamiseen sekä organisaation ketteryuden tason nostamiseen. PRH jatkaa kehittämisen kypsyystason nostoa peilaten työtä toimintaympäristön muutoksiin sekä nostaen keskeisiä kehitysalueita valtionhallinnon linjauksista ja ohjauksesta (mm. Suomen kansallinen digikompassi, dTEM-toimenpideohjelma, Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke TiHA jne).

- Asiointijärjestelmien palveluaikojen tavoitetilat resurssivaatimuksineen määritellään vuonna 2024 ja niiden käyttöönotto aloitetaan vuonna 2025.
- PRH kehittää digitalisaation perustaa jatkamalla liiketoimintalähtöisen kokonaisarkkitehtuurin kehittämistä, jatkokehittämällä kehittämisen elinkaariprosesseja, rekrytoimalla osaajia sekä käyttämällä harkitusti konsultteja. Kokonaisarkkitehtuurin kehittämällä edistetään osaltaan organisaation muutokkyvykkyuden kasvattamista.
- Digitalisaation edistämisen mahdollistamiseksi, tietojohtamista tukemaan sekä läpinäkyvyyden luomiseksi PRH kuvaa toimintojen avainprosessit visuaalisesti. Kuvauksien pohjalta mahdollistetaan mm. prosessien sujuvoittaminen, parantamisalueiden tunnistaminen sekä erilaisissa ekosysteemeissä toimiminen.
- PRH keskittyy nostamaan tietoarkkitehtuurin kypsyystasoa ja edistämään rakenteellisen tiedon määrää.
 - Erityisesti PRH panostaa tietoarkkitehtuurin tason ja laadun parantamiseen, toimeenpanemalla tiedonhallintalain velvoitteet, edistämällä tiedon yhteiskäyttöisyyttä, laatua, hyödynnettävyyttä ja avoimuutta sekä tietojohtamista.
 - Osana tietoarkkitehtuurityötä, PRH määrittelee tietopalveluvision ja avoimen tiedon ratkaisun sekä uudistaa siihen liittyvät rajapinnat.
- PRH jatkaa yhteisen ICT-kehittämisen mallin jalkauttamista ja kehittää edelleen portfolion ja roadmapin hallinnan prosesseja rooleineen, vuosikelloineen ja vastuineen. Kokonaisuutta tukemaan hankitaan virastolle portfolio- ja roadmapin hallintatyökalu.
- Olennaisena kehitysalueena PRH pyrkii parantamaan kyvykkyytään toimia ekosysteemeissä ja laajoissa palveluketjuissa tietoteknisesti hyödynnettävän ja yhteisesti jaettavan tiedon avulla.
- Osana digitalisaation edistämistoimia PRH käynnistää uusien teknologioiden kokeiluohjelman. Ohjelmassa luodaan metodi, jolla uusia teknologioita ja niiden luomia mahdollisuuksia seurataan sekä potentiaalisimmat valitaan kokeiluun.

PRH-palvelujen ja tiedonhallinnan kehittäminen

- PRH ottaa käyttöön uudet käsittely-, maksamis- ja asiointijärjestelmät siten, että valtionhallinnon yhteiset digitalisointihankkeet on asianmukaisesti huomioon otettu kehitystyössä.
- PRH varmistaa digitaalisissa palveluissaan hyvän asiakaskokemuksen muun muassa palvelumuotoilun ja viestinnän keinoin. PRH:n myös tunnistaa ja poistaa digitaalisten palvelujen käytön esteitä, muun muassa parantamalla palveluiden saavutettavuutta.

- Asiakaskokemuksen kehittämisen onnistumisen edellytyksenä on, että yritysten ja yhteisöjen elinkaaren keskeiset, PRH:n toimintaan liittyvät liiketoimintatapah-
tumat (asiakaspolut) on kuvattu kokonaisarkkitehtuurin kuvausmallin mukai-
sesti. PRH edistää asiakaspolkujen kuvausten tekoa suunnittelukauden aikana.
- Virasto pyrkii tuottamaan digitaaliset palvelut yhteisellä ja yhdenmukaisella tek-
nologia-alustalla, jolla edistetään yhteentoimivuutta ja yhdenmukaista toiminta-
tapaa.
- Suunnittelukauden aikana selvitetään mahdollisuudet toteuttaa englanninkieli-
nen asiointi kattavasti PRH:n palveluissa.
- PRH osallistuu ulkomaalaisten luotettavan sähköisen tunnistamisen toteuttami-
seen yhdessä DVV:n ja Verohallinnon kanssa.
- PRH lisää chatbotin, puheentunnistuksen ja muiden digitaalisten työkalujen hyö-
dyntämistä PRH:n asiakaspalvelussa vuodesta 2024 alkaen.

Viraston sisäinen sähköinen palvelutuotanto

Perustoiminnan tilannekuva

Niin sisäisten palvelujen kuin sähköisten asiakaspalvelujen tuottamisessa korostuu enenevässä mää-
rin yhteistyö ulkopuolisten palvelutarjoajien kanssa. Sähköisissä palveluketjuissa saattaa olla useita
viranomaisia ja yksityisiä toimijoita, jolloin toimivan yhteistyön perusta on palvelusopimusten selkeät
ja tarkat sisällöt sekä vastuumäärittelyt. Taloushallinnon palveluja ja osin HR-palveluja tuotetaan yh-
dessä Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeiden kanssa. ICT-palvelutuotannon
ylläpitämisessä toimijoiden verkosto koostuu omien asiantuntijoiden lisäksi valtion yhteisistä toimi-
joista, kuten Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorista, sekä yksityisistä palveluntarjoajista,
mm. tietoliikenteessä ja palvelukehityksessä.

PRH:n tulee suunnittelukaudella ratkaista jäljellä olevan paperiarkiston digitoimiseen liittyvät talou-
delliset ja toiminnalliset kysymykset. Paperiarkistoa on jäljellä noin kolme hyllykilometriä.

PRH:n eri palvelukokonaisuuksiin tarvittavien tietojärjestelmien ylläpito ja kehitys, niihin liittyvät han-
kinnat sekä tiedonhallintaa, tietoturvaa ja tietosuoja koskevien vaatimusten toteutus edellyttää kas-
vavaa asiantuntijaresurssin käyttöä.

Yhteisten palvelujen palvelutuotannon nykyisen palvelutason ylläpitäminen lähivuosina ilman lisäre-
sursointia näyttää haastavalta.

- PRH:n paperiarkiston digitoinnin suunnittelu ja toteuttaminen aloitetaan
suunnittelukaudella. Alustava suunnitelma on tehty vuonna 2020. Suunnitel-
man mukaan digitointi kohdistuisi eniten asiakirjapalvelussa käytettyyn ai-
neistoon 3200 hyllymetriä, jonka jälkeen pysyvästi säilytettävää aineistoa
jäisi enää 350 hyllymetriä. Rahoituksen varmistamisen lisäksi tulee ratkaista
se, että ostetaanko työ palveluna vai tehdäänkö itse.
- PRH määrittelee asiakkaille tarjottavien sähköisten palvelujen palvelutasot.
Palvelutasojen määrittelyssä otetaan huomioon asiakastarpeet, kustannukset
ja valtiohallinnon linjaukset.

Tietojohtaminen

Tarve tietojohtamiselle on tunnistettu PRH:ssa ja tarve nousee esiin myös PRH:n uudessa strategiassa.
Tiedolla johtamisen kokonaisuus on määritelty vuoden 2024 alusta lähtien Talous ja suunnittelu -tulos-
alueen vastuulle.

PRH:n tietojohtamisen visio valmistui 2022 lopussa: ”Vuoteen 2028 mennessä PRH:n arvonaluonnin
ydin on laadukas tieto. Tieto on yhteensopivaa ja helposti asiakkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien
käytettävissä. Tietoa hyödynnetään ennakoivassa johtamisessa ja päätöksenteon pohjana. Jokainen

työntekijä edistää omassa työssään tiedon hankkimista, jakamista ja visualisointia. Toiminnassa tarvittava tieto ja osaaminen ovat osa PRH:n toimintatapoja, prosesseja ja tietojärjestelmiä. PRH:lla on työkalut, jotka mahdollistavat tiedon hankkimisen ja hyödyntämisen.”

Vision toteuttaminen edellyttää tietojohdamisen kyvykkyysien suunnitelmallista ja pitkäjänteistä rakentamista. Tietojohdamisen kyvykkyysien ovat PRH:n strategisia kyvykkyysia, joita on tarkoitus rakentaa PRH:n strategisissa ohjelmissa. Monialaisuudesta johtuen tietojohdamisen kyvykkyysia ei ole täysin kattavasti huomioitu strategisissa ohjelmissa. Ohjelmakokonaisuuden tarkasteluun ei myöskään ole vielä luotu tietojohdamisen näkökulmaa. Toimenpiteillä, joilla edistetään tietojohdamisen kyvykkyysien rakentamista, edistetään usein myös muiden PRH:n strategian toteuttamista edesauttavien kyvykkyysien rakentamista ja ylläpitämistä.

Tietojohdamisen visio ja PRH:n toiminnassa sekä toimintaympäristössä ennakoit muttokset ovat ohjanneet niiden toimenpiteiden valintaa, joilla tietojohdamisen kyvykkyysia rakennetaan ja jotka tällä hetkellä sisältyvät strategiaan ohjelmiin.

Tietojohdaminen on selkeimmin osa PRH:n strategisia päämääriä ”Tietomme on hyödyksi” ja ”Kehitymme ja kehittämme” mutta se liittyy myös muihin PRH:n strategiaan päämääriin.

PRH:ssa tietojohdamisen kyvykkyysia edistetään tiedonhallinnan (tiedon johtamisen), tiedolla johtamisen ja tietämyksenhallinnan kyvykkyysia rakentamalla. Organisaatiokulttuurin muutoksen johtaminen on keskeinen kyvykkyys, jota myös tarvitaan tietojohdamisen kyvykkyysien rakentamisessa ja tietojohdamisen käytänteiden jalkauttamisessa osaksi viraston normaalia toimintaa.

PRH:n tulossopimuksessa on esitetty toimenpiteet ja mittarit, joilla tietojohdamisen kyvykkyysien rakentamista seurataan. Mittareita muutetaan ja/tai tarkennetaan tarvittaessa osana PRH:n strategian toteuttamisen seurantaa.

Tietojohdamisen kyvykkyysien rakentaminen edellyttää riittävää resursointia sekä kehittämistyön asianmukaista organisointia.

Voimavarojen hallinta

Henkilöstövoimavarojen hallinta

Perustoiminnan tilannekuva

Eläköitymisen määrä on suurimmillaan lähivuosina. Tämä yhdistettynä muuhun vaihtuvuuteen ja osin uusiin tehtäviin sekä moniin samanaikaisiin kehityshankkeisiin, on lisännyt rekrytointien määrää viime vuosina ja määrä tulee edelleen pysymään korkealla tasolla tai jopa lisääntymään. Vaihtuvuus, rekrytoinnit sekä muutokset säädösympäristössä ovat merkittävästi lisänneet PRH:n palvelussuhteiden elinkaaren hallintaan liittyvän asiantuntijatyön ja hallinnollisten tehtävien määrää.

PRH:n sisäinen työntajakuva on erinomainen ja henkilöstön pysyvyys hyvällä tasolla. Jatkossa työvoimakilpailun edelleen kiristytessä tulee myös ulkoisen työntajakuvan ylläpitämiseen ja kehittämiseen kiinnittää huomiota.

Muuttuva toimintaympäristö edellyttää viraston strategisten kyvykkyysien tunnistamista, jotta rekrytoinnit ja osaamisen kehittäminen kyetään suuntaamaan oikein.

Työhyvinvoinnin ja työn tuloksellisuuden varmistamiseksi PRH jatkaa ja kehittää edelleen säännöllistä työhyvinvoinnin seurantaa ja tilannekuvan muodostamista henkilöstökyselyiden ja keskeisten tunnuslukujen perusteella. Psykososiaalisia ja fyysisiä kuormitustekijöitä kartoitetaan myös keskusteluissa ja toimenpiteisiin ryhdytään varhaisessa vaiheessa, tarvittaessa yhteistyössä esimerkiksi työterveyshuollon kanssa. Työhyvinvointia tuetaan hyvällä johtamisella arjessa.

- Vuodesta 2024 alkaen otetaan kyvykkyysien tarkastelu osaksi strategista toimintaympäristöanalyysia ja toiminnan suunnittelun prosessia
- Uuden rekrytointijärjestelmän käyttöönotto toteutetaan vuonna 2024
- Vuosien 2024 – 2025 aikana suunnitellaan ja toteutetaan toimenpiteitä sisäisen ja ulkoisen työntajakuvan kehittämiseksi hyvän sisäisen ja ulkoisen työntajakuvan varmistamiseksi.
- Vuosien 2024-2026 aikana pilotoidaan osaamispolkumalleja

Toimitilojen hallinta

PRH toteuttaa valtion toimitilastrategian mukaisia toimenpiteitä toimitilojen käytön tehostamiseksi ja toimitilakustannusten pienentämiseksi.

- Vuosien 2024- 2025 aikana PRH suunnittelee ja toteuttaa sopeutumisen su-pistuviin valtionhallinnon yhteisin työtiloihin Sörnäisten rantatie 13:ssa

Toiminnan rahoitus

Talouden hallinta

PRH joutuu sopeuttamaan tulossuunnittelukaudella toimintansa niukkeneviin taloudellisiin resursseihin. Jotta viraston investointikyky säilyy riittävällä tasolla, PRH varautuu esittämään palvelujen hintoihin tarkistuksia.

Riskienhallinta

Tulossuunnitteluaineiston liitteessä 3. Riskienhallintataulukko on kuvattu, miten riskienhallinta tällä hetkellä toimii osana viraston johtamista ja päätöksentekoa.

Jotta riskienhallinnan kehittäminen tavoitetilan mukaiseksi onnistuisi, tulee tässä kehittämisen vai-heessa pystyä panostamaan

- riskienhallinnan kouluttamiseen
- tehdyn riskienhallintatyön seuraamiseen ja ohjeistamiseen tarpeen mukaan
- suunnitelmalliseen riskienhallinnan sisäiseen viestintään
- toimintakulttuurin kehittämiseen, jossa puolestaan keskeistä on tarvittavien toimintatapojen ja prosessien muuttaminen sekä johdon omalla toiminnallaan esimerkin osoittaminen